

Pınarbaşı Postası Gazetesine Göre Demokrat Parti Döneminde Pınarbaşı¹

DOI: 10.26466/opus.866052

*

Haşim Erdoğan*

* Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü
Nevşehir/Türkiye

E-Posta: hasimerdogan@nevsehir.edu.tr

ORCID: [0000-0003-0557-4866](https://orcid.org/0000-0003-0557-4866)

Öz

Pınarbaşı Postası gazetesi, Demokrat Parti'nin siyasi olarak en güçlü olduğu dönemde Pınarbaşı ilçesi- nin ilk yerel gazetesi olarak yayımlanmıştır. Toplamda 12 sayı yayımlanan gazete, 1954 seçimleri önce- sinde ortaya çıkan Türkiye'de bazı ilçelerin il olma ihtimalinden yola çıkarak Pınarbaşı'nın da il olması adına yoğun çaba göstermiştir. İl olmak için tarihi, kültürel ve coğrafi konum olarak yeterli özelliklere sahip olduğu Demokrat Parti iktidarına hatırlatılmıştır. O süreçte Nevşehir ve Adıyaman'ın il olması Pınarbaşı gazetesini Demokrat Parti'den il statüsü isteme konusunda cesaretlendirmiştir. 1954 seçim- leri yapıldıktan sonra yayın hayatına devam etmeyen gazete adeta Pınarbaşı'nın seçim sürecinde il olma hayalini yaşatmış bu gerçekleşmeyince de yayın hayatı son bulmuştur. Yayımlandığı dönemde Pınar- başı ilçesinin ihtiyaçlarının ve beklentilerinin, belediyeye, valiliğe ve hükümete ulaştırılmasında bir aracı konumunda olmuştur. Gazete, genel anlamda hükümetin politikalarını öven ve destekleyen bir görüntü vermektedir. Beklentilerinin karşılanmadığı durumlarda yine aynı hükümeti eleştirmekten de geri durmamıştır. Demokrat Parti hükümeti döneminde Pınarbaşı ilçesinin siyasi, ekonomik ve sosyal durumuyla ilgili önemli bilgiler veren gazete yerel bir gazete olmasına rağmen ulusal haberlere de sü- tunlarında yer vermiştir. Bu çalışmada il olmak isteyen bir ilçenin bu isteğini hükümete duyurmaya çalışan Pınarbaşı Postası gazetesindeki haberler ışığında Demokrat Parti dönemindeki Pınarbaşı ilçesi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Pınarbaşı Postası Gazetesi, Aziziye, Demokrat Parti, Pınarbaşı Basını.

¹ Bu makale Erciyes Üniversitesi, Pınarbaşı Kaymakamlığı ve Pınarbaşı Belediyesi'nin işbirliği ile 10-12 Mayıs 2018'de Kayseri'de düzenlenen I. Ulusal Pınarbaşı (Aziziye) Sempozyumu'nda sunulan ve yayınlanmayan bildiri metninin yeniden gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir.

Pınarbaşı During The Democrat Party Period According to the Pınarbaşı Postası Newspaper

*

Abstract

Pınarbaşı Post newspaper was published as the first local newspaper of Pınarbaşı district during the period when the Democrat Party was politically strong. The newspaper published 12 issues in total has made great efforts to make Pınarbaşı a province before the 1954 elections in Turkey emerged Based on the possibility that some provincial towns. It has sufficient features in terms of historical, cultural and geographical location to be a province reminded to the Democrat Party government. The fact that Nevşehir and Adıyaman became provinces at that time encouraged Pınarbaşı newspaper to request a provincial status from Democrat Party. The newspaper, which did not continue its publication life after the 1954 elections, almost made Pınarbaşı's dream of becoming a province during the election process, and when this was not realized, its publishing life ended. At the time of its publication, it served as an intermediary in conveying the needs and expectations of Pınarbaşı district to the municipality, governorship and government. The newspaper gives an image that praises and supports the government's policies in general. In cases where her expectations were not met, she did not refrain from criticizing the same government. It's did not refrain from criticizing the same government in cases where its expectations were not met. Although the newspaper, which provided important information about the political, economic and social situation of the Pınarbaşı district during the Democrat Party government, was a local newspaper, it also included national news in its columns. In this study, Pınarbaşı district during the Democrat Party period will be examined in the light of the news published in the newspaper Pınarbaşı Postası that tries to announce this request of a district that wants to become a province to the government.

Keywords: *Pınarbaşı Postası Newspaper, Aziziye, Democrat Party, Pınarbaşı Press.*

Giriş

Pınarbaşı ilçesi, Kayseri'nin yüzölçümü bakımından en büyük ilçesidir. Aziziye adıyla Osmanlı padişahı Abdülaziz adına 1861'de kurulmuştur (BOA, A.MKT. UM, Dosya:491, Gömlek:43, 15/M/1278). Kafkasya'dan gelen Müslüman göçmenler için bir iskan alanı olan Pınarbaşı ilçesi bir kaza (ilçe) olarak Aziziye adıyla idari yapılanmada 1903 yılına kadar Sivas'a bağlı iken bu tarihten sonra Kayseri'ye bağlı bir ilçe halini almıştır (BOA, ŞD., Dosya: 1340, Gömlek: 26, 16/B/1321).

İlçenin adı cumhuriyet döneminde 28 Aralık 1928 tarihinde Pınarbaşı olarak değiştirilmiştir. (BCA, Dosya:M107, Fon Kodu:230..0.0.0 Yer No: 149.57..6.) Her ne kadar ilçenin adı 1928 yılında Pınarbaşı yapılmış olsa da bölge için Osmanlı Devleti döneminde Aziziye ile Pınarbaşı adının birlikte kullanıldığı anlaşılmaktadır (Erdoğan, 2015, s.111). İlçenin bu adı, Pınarbaşı'nı çevreleyen dağlarda kaynayan pınardan aldığı da aşikardır.

Gazeteler topluma sadece haber vermekle kalmaz, o toplum içerisinde belli konularda kamuoyu oluşturulmasına ve toplumun eğitim-öğretimine de katkıda bulunur. Bu yönüyle Pınarbaşı'nın ilk yerel gazetesi niteliğinde olan Pınarbaşı Postası gazetesinin Demokrat Parti iktidarı dönemine denk gelen süreçteki yayın hayatı boyunca halkın sesi olmaya çalıştığı görülecektir. Demokrat Parti, iktidara geldikten hemen sonra uzun süren tek parti iktidarının ardından kendi elitini yaratmıştır (İnan, 2014, s.249). Bu elitler, uzun süre gözardı edilmiş olanların sesi olduğunu söyleyerek yönetimi üstlenmiş ve kendini gözardı edilmiş bir ilçe konumunda gören Pınarbaşı ilçesine de il olma konusunda ilham kaynağı olmuştur. Gazete, Pınarbaşı halkının sesinin üst makamlara duyurulabilmesinde önemli bir araç olmuştur. İlçe halkının sesi, Pınarbaşı Belediyesine, Kaymakamlığa, Kayseri Valiliği'ne ve bazen de dönemin hükümetine yani Ankara'ya duyurulmaya çalışılmıştır. Bu yönüyle bu gazete, Pınarbaşı halkının ihtiyaçlarının ve beklentilerinin adeta sözcüsü olma konusunda önemli bir rol üstlenmiştir. 15 Temmuz 1953 tarihinde ilk kez yayımlanarak yayın hayatına başlayan ve 15 günde bir çıkan Pınarbaşı Postası gazetesi, 8 sayı yayımlandıktan sonra 30 Ekim 1953 ila 17 Mart 1954 arasında yayınına bir süre ara vermiştir. 8. sayısı 30 Ekim 1953'te yayımlanan gazete, 1953 yılı kışı boyunca yayın yapmamış ve 1954 yılının baharında 9. sayısı ile okurlarıyla yeniden buluşmuştur. Verilen aranın ardından 17 Mart 1954 tarihinde yeniden yayımlanmaya başlayan gazetenin yayın hayatı uzun

olmamıştır. Toplamda 12 sayı çıkan gazetenin 1954 yılı Mayıs ayında son baskısı yapılarak yayın hayatı bitmiştir. 2 Mayıs 1954 seçimlerinin hemen öncesine kadar yayımlanıp Pınarbaşı ilçesinde seçimin nabzını tutarken seçimlerden bir hafta sonra 9 Mayıs 1954 tarihinde son baskısını yapıp ardından bir daha yayımlanmaması da dikkate değerdir. Yaklaşık olarak iki yıllık bir yayın hayatıyla 1953-1954 yılları arasında Pınarbaşı'nın sesi olan gazetenin mesul müdürlüğünü Mahmut M. Çapanoğlu yapmıştır. Gazetenin herhangi bir siyasi görüşe meyletmeden dönemin iktidarı olan Demokrat Parti Hükümeti'ni yeri geldiğinde eleştiren yeri geldiğinde ise olumlu haberlerle destekleyen yazılara yer verdiği görülür. Hükümetten beklentilerini de başta "Pınarbaşı'nın il yapılması" olmak üzere gazetenin manşet sayfasından sık sık dile getirmiştir. Pınarbaşı haberleri merkez olmak üzere Kayseri'den ve hatta Dünya'dan da haberler veren gazete, siyasi, edebi ve müstakil gazete olarak kendisini tanıtmaktadır

Gazete Haberlerinde Pınarbaşı

12 nüshalık gazete incelendiğinde ilk manşet olarak "İktidarın Zaferi" büyük başlığı ile bir haber yapıldığı görülmektedir. Bu büyük başlığın hemen altında "Kazamızın büyük derdi gideriliyor hükümet konağı inşaatı başladı, su tesisatı yakında ihale edilecek" şeklinde küçük başlıkla verilen bir haber bulunmaktadır ki bu başlıklı haberin içeriğinde; hükümet konağı inşaat işinin daha önceki dönemlerde yılan hikayesine döndüğünden ve bu işin Demokrat Parti iktidarına nasip olduğundan bahsedilmektedir. Ayrıca kasabaya ismini veren Pınarbaşı suyunun Allah'ın bu beldeye ihsan ettiği nimetlerden biri olduğundan bahisle şimdiye kadar bu sudan faydalanamamaktan şikâyet ederek bundan sonra evlerde bu suyun ücretsiz olarak kullanılacağını haber vermektedir. Bazı Pınarbaşılı ahali, bu hizmet getirilirken suyun evlere parayla verileceğini zannetmişlerdir. Bunun üzerine ise dönemin Pınarbaşı Kaymakamı Hüsamettin Karakimseli, böyle bir şeyin kesinlikle mümkün olmadığını söylemiş ve evlere suyun ücretsiz verileceğini adeta Pınarbaşı halkına müjdelemiştir (Pınarbaşı Postası, 15 Temmuz 1953, s.1). Yine ilk sayıda yer alan "Memurlarımızı İncitmeyelim" başlıklı haberde Pınarbaşı'nda demokrat geçinen bazı kendini bilmezlerin memurlara baskı yaptığından bahisle, bunların asla Demokrat Parti'yi temsil edemeyeceği söyleniyor. De-

mokrat Parti iktidarının en güçlü olduğu zamanlarda bazı ilçe parti üyelerinin iktidarın gücünü kullanarak memurlara baskı, psikolojik şiddet ve yıldırma politikasına giriştikleri ve memurlardan bu konuda şikayetler gittiği anlaşılmaktadır. Burada gazete adeta DP ile memurlar arasında bir bağ, bir köprü vazifesi görerek aradaki kötü düşünceli insanların partiye zarar verdiğini ve demokratlıkla alakası olmayan işlerle meşgul olarak insanları iktardan soğuttuklarını anlatmaktadır. “Uzunyayla At Sergisi” başlıklı haberde ise 3 yaşa kadar olan tayların kabul edileceği, geçen senelerden daha fazla ilgi beklendiği ve dağıtılacak olan ikramiyenin 10.000 lira olduğu ve bu miktarın azlığı eleştirilerek en azından seneye 20.000 lira olması gerektiğine dikkat çekiliyor. Pınarbaşı’nda yetiştirilen atların Osmanlı’da ve Cumhuriyet döneminde Türk ordusunun binek hayvanı ve topçeker ihtiyacını karşıladığı ve bunun yanı sıra Adana, Eskişehir, Konya, Adapazarı gibi yurdun önemli şehirleri başta olmak üzere birçok bölgenin koşum hayvanı ihtiyacının Pınarbaşı’ndan karşılandığı bilinmektedir. Bu ihtiyacın giderilmesi adına Türkiye’nin farklı bölge ve şehirlerinden Pınarbaşı ilçesindeki At sergisine katılımlar olmaktadır. Uzunyayla atları Osmanlı Devleti döneminden itibaren meşhur atlar olarak bilinmekteydi. Kafkas göçmenlerinin Uzunyayla’ya yerleştikleri 19. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren beraberinde getirmiş oldukları atlarla yerli at ırklarının birleşmesi sonucu güçlü ve iri yapıda bir ırk ortaya çıkmıştır (Bozkurt, 2016, s.28-29). Bölgeye zorunlu olarak göç eden muhacirlerin Kafkasya’daki uğraş alanları içinde at yetiştiriciliği de vardı. Bu mesleği göçten sonra da sürdürmüşlerdir. Özellikle Çerkes muhacirler yarılarında getirdikleri Kafkas atı olarak bilinen ve Anadolu at ırkları sınıflandırmasına Uzunyayla atı olarak giren yüksek irtifası ve dayanıklılığıyla Osmanlı idarecilerinin dikkatini çekmiş, Cumhuriyet döneminde de bu at ırkının ıslah ve sayılarını arttırma faaliyetleri hız kazanmıştır. 1960’lı yıllara kadar Uzunyayla’da at yetiştiriciliği önemini sürdürmüştür (Akay, 2019, s.158).

Bu dönemde yapılan sergiye dönemin Kayseri Valisi Kazım Arat da katılmıştır. Vali Arat, aynı zamanda Pınarbaşı’na gelmişken Kaynar ve Viranşehir köylerini de ziyaret ederek buralarda bazı incelemelerde bulunmuştur (Pınarbaşı Postası, 1 Ağustos 1953, s.1). Serginin, Pınarbaşı ve Kayseri’nin tanıtımı açısından oldukça önemli bir yeri bulunduğundan dolayı yapılan törenlere Kayseri şehrinin vali düzeyinde temsil edildiği görülmekte ise de Pınarbaşı ahalisi için sadece at sergisi döneminde buraya valinin gelmesi hizmet

etme adına yeterli görülmemiştir. Bu durum gazetede valiye yazılan açık mektupta açık bir şekilde dile getirilmiştir.

Gazetenin ilk sayısının genelinde dönemin iktidarı olan Demokrat Parti'yi destekler nitelikte yazılar yazdığı görülmektedir. Ayrıca gazetede ilk sayıdan itibaren "Dost Acı Söyler" başlıklı bölümler yayımlanmakta olup bu bölümlerde de yeri geldikçe DP iktidarını eleştiren yazılar yer almaktadır. Örneğin o dönemde Millet Partisinin ilçe teşkilatının bütün Türkiye'de olduğu gibi Pınarbaşı'nda da kapatıldığı ve bunun demokrasi açısından hoş bir durum olmadığı yorumu yapılmaktadır (Pınarbaşı Postası, 15 Temmuz 1953, s.2). Millet Partisi teşkilatları'nın 1953 yılı yazından itibaren kapatılması parti içerisindeki grupların birbirleriyle anlaşamaması sonucu birbirlerini Atatürk devrimlerine karşı olmakla suçlamaları üzerine gerçekleşmiştir. Bu olaylar üzerine DP hükümeti Millet Partisi'ni kapatma kararı almış ve savcılık harekete geçmiştir (Albayrak, 2004, s.496-497).

Gazetenin mesul müdürü Mahmut Çapanoğlu, yazılarında kendini adeta Pınarbaşı halkının temsilcisi gibi görerek ilçe adına Belediye Başkanı'ndan, Kaymakam'dan, Vali'den ve Hükümet'ten beklentilerini de sık sık sütunlarına taşımıştır. Bunlardan biri tavsiye niteliğinde bir yazı içeriği taşıyan "Bir Teklifim Var" başlıklı yazıdır. Yazıda muhalefetteyken çok iyi çalışan DP ilçe teşkilatının iktidara geldikten sonra çalışmadığından şikâyet etmekte ve onlara nasihatte bulunmaktadır. Yazının bir bölümünde;

"Aranıza giren 1-2 nifakçı ispiyoncu sizi bozdu. İktidara gelesi 3 yıl oldu, ilçenin problemleri olduğu gibi duruyor. Elektrik, Hastane, Fabrika, Su gibi önem taşıyan işler olduğu gibi duruyor. Yeni seçimler yaklaşmaktadır. Pınarbaşı, iş yapana oy verir size tavsiyem CHP'den, DP idare heyetinden ve belediyeden ikişer kişiden oluşan bir heyet oluşturularak Pınarbaşı'nın ihtiyaçları üzerinde bir çalışma yapılınsın"

diyerek partililik siyasetini bir kenara bırakarak ortak bir çatı altında Pınarbaşı'nın ihtiyaçları için çalışılmasını istiyor (Pınarbaşı Postası, 1 Ağustos 1953, s.1). DP ilçe başkanı Alaaddin Cuğ'un istifa ettiği haberleri üzerine "Ondan beklentimiz kongreye kadar çalışmak ve parti işlerini düzene koymaktır. Memleket namına vazifelilerden hep gayret bekliyoruz" diyerek işlerin aksamasının ilçeye bir şey katmayacağına bilincinde olduğunu görmekteyiz (Pınarbaşı Postası, 1 Ağustos 1953, s.1).

İlçenin kültürel mirasına da sahip çıkmak adına işler yapan Pınarbaşı Postası gazetesi, 3. sayısının başlığında duyurduğu "Melikgazi Türbesi ve Kalesi

Harap Oluyor” (Pınarbaşı Postası, 17 Ağustos 1953, s.1) haberiyle türbenin ve kalenin bugünkü halinden bahsetmekte ve yetkililerden bir an evvel bu konuda girişimde bulunmalarını istemektedir. Melikgazi türbesi ve kalesinin kaderine terk edilmiş hali bir süre daha devam etmiş ve Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 1963-1964 yıllarında onarılmıştır (Mustafa Bozkurt, 2016, s.199). Aynı sayıda İç İşleri Bakanı Ethem Menderes’in Ankara’ya giderken yol güzergahında bulunduğu için Pınarbaşı’ndan geçişini de haberleştirmiştir. Kayseri Valisi Kazım Arat’ın Pınarbaşı gezisi sonrası gazetelere beyanat verdiği haberinin alındığını ve kendilerinin Pınarbaşı’nın yegâne gazetesi olarak bu basın toplantısına çağrılmamalarını unutkanlık olarak kabul ettiğini eleştirel bir dille yazmıştır. Kayseri Valisi Kazım Arat’a karşı eleştiriler zamanla Pınarbaşı ilçesine değer vermediği düşüncesiyle artacaktır. Su konusunda uzman görüşlerine başvurularak temiz ve berrak olan Pınarbaşı suyunun kirletilmeden yerli ahalinin kullanımına sunulmasını istemektedir (Pınarbaşı Postası, 17 Ağustos 1953, s.1). Gazete, Pınarbaşı ilçesine temiz su kazandırma noktasında oldukça kararlı davranmış hemen her hafta bu konuyla ilgili haberler yapmıştır. “Davalarımız” başlığı altında Pınarbaşı suyunun önemi vurgulanarak fiziksel ve kimyevi özellikleri ile ilgili de bilgiler verilmektedir (Pınarbaşı Postası, 16 Eylül 1953, s.1-3).

Sağlık alanında ilçede büyük sıkıntılar yaşandığını sık sık dile getiren gazete; “İnsan Sağlığına Uymayan Sebepler” başlığı altında verdiği haberde ilçe mezbahasının sağlık açısından kötü durumda olduğunu söyleyerek belediyenin buraya el atması gerekliliğini vurgulamaktadır. (Pınarbaşı Postası, 9 Mayıs 1954 s.1.) Pınarbaşı ilçesinde ilk eczanenin 1953 yılında açıldığı da gazetede “Eczahaneye Kavuşuyoruz” başlıklı yazıdan anlaşılmaktadır (Pınarbaşı Postası, 1 Ağustos 1953, s.1).

Pınarbaşı ilçesinde 18 aydan beri ebe bulunmadığından bahisle Kayseri’nin en büyük kazası olmasına rağmen bu eksikliğin hamile hastası bulunanları endişeye sevk ettiğinden ve bu eksikliğin bir an evvel giderilmesi gerektiğinden bahsetmektedir. Gazetenin bazı sayılarında “Pulsuz İstida” başlığıyla yazılar olduğu göze çarpmaktadır ki sağlık çalışanlarının eksikliği konusunda yapılan bu haber bu başlıkla ve “Fedakâr” mahlaslı biri tarafından yazılmıştır. Pulsuz istida başlıklı yazıların, isimsiz şahıslar tarafından Valilik makamına ya da Kaymakamlık makamına yazılan ve buradan aslında halkın genelinin şikayetçi olduğu ve bizzat gündeme getiremediği konulardan oluştuğu anlaşılmaktadır (Pınarbaşı Postası, 16 Eylül 1953, s.1.).

1954 seçimlerinden yaklaşık olarak 10 ay önce yayın hayatına başlayan gazete, 1954 seçimleri yaklaştıkça yurt geneline dair siyasi haberlere de sütunlarında yer vermiştir. 1953 yılı sonbaharında komünist oldukları gerekçesiyle İstanbul'da yargılanan 167 kişiden "kanı bozuk solak, kızıl" diye bahsederek haberi aktarmanın ötesinde adeta bir taraf olarak yorumlar yapmıştır. Ayrıca bu konuyla ilgili bunlar "gerekli cezaları almalı" diyerek komünistliğin toplum için zararlarından bahsetmekte ve halkın mutlaka bu yazıları okuması gerektiğinden bahsetmektedir (Pınarbaşı Postası, 30 Ekim 1953, s.1,2.).

Seçim öncesi DP, halkta güven tazelemek ve 1954 seçimlerine yerelden hazırlanmak adına Türkiye'de birçok ilçede olduğu gibi Pınarbaşı'nda da ilçe merkezi ve köylerde DP kongreleri yapılmıştır. (Pınarbaşı Postası, 16 Eylül 1953, s.1.) DP ilçe kongresi 27 Eylül Pazar günü yapılmış ve bu kongrede Pınarbaşı'nın ihtiyaçları sıralanarak genel merkezden Pınarbaşı adına istenecekler belirlenmiştir. Burada gündeme gelen konuların, Pınarbaşı Postası gazetesini tarafından önceki sayılarda belirtilen meselelerle benzerlik gösterdiğine bakılacak olursa bu gazetenin Pınarbaşı'nın ihtiyaçlarını bilen ve bunları gündeme getirerek siyasetçilerin de gündemlerine almalarını sağlamak konusunda başarılı olduğu anlaşılmaktadır (Pınarbaşı Postası, 3 Ekim 1953, s.1.).

İlçede halkın kullanımına ait bir kütüphanenin bulunduğu fakat bu kütüphanenin acınacak vaziyette olduğu, yersizlik yüzünden 8-10 bin kitabın tasnif edilmeden balık istifi biçiminde burada durduğundan ve ortamın rutubetli olduğundan söz edilmektedir. Ayrıca kütüphane memurunun maaşının yeterli olmadığı ve bu konuda Kayseri Valiliği'nden girişimlerde bulunması istenmektedir (Pınarbaşı Postası, 3 Ekim 1953, s.1.).

"Kore'den Bir Gazimiz Geldi" başlığı altında Kore'de 12 ay savaştıktan sonra yurda dönen gazilerimizden Akviran Köyünden 1930 Doğumlu Mecit Bilgiç'in gazeteyi ziyaret ederek anılarını anlattığı ve bu anıların artık bu gazetede yayınlanacağı konu edilmektedir. 13 yerinden yaralandığı belirtilen Kore gazisinin ve diğer Türk askerlerinin karşılaşmış olduğu durumlar ve yapmış oldukları kahramanlıklar anlatılmaktadır (Pınarbaşı Postası, 3 Ekim 1953, s.1.). Kore gazisinin anılarına yer verileceği söylenmesine rağmen sonraki sayılarda bu anılara rastlanılmamaktadır.

Gazete 7. sayıdan itibaren "Kayseri Valisine Açık Mektup" yazarak Vali Kazım Arat'ın Kayseri merkezinin kalkınmasında mühim rol oynamasına rağ-

men ilçelere aynı ilgi ve alaka göstermediğinden, ilçe dertlerinin ve problemlerinin çözülmeyeceğinden, hatta eskisinden daha kötü durumda olduğundan bahsedilmektedir (Pınarbaşı Postası, 16 Ekim 1953, s.1-2). Valinin çalışmalarının sadece Kayseri merkezle sınırlı kalmasını eleştiren Mahmut Çapanoğlu, ifadelerine şöyle devam etmektedir:

“...Uzunyayla At sergisi olmasa kazamıza yılda bir defa bile uğramayacaksınız. Uzunyayla at sergisinde olduğu gibi kazamızın kavuşacağı bazı tesislerinde kordelasını kestiğinizi görmek isterdik. Sayın Valimiz size Pınarbaşı'nın noksanlarından, dertlerinden ve davalarından bahsedeyim: Sizde bilirsiniz ki kazamız merkezinde çok bol suyumuz vardır. Fenni su tesisatı olmadığı için mevcut su pis aktığından halkımızın sağlığını her an tehdit etmektedir. Tifodan bilmem ne hastalığına kadar hepsine tutulmak ihtimalimiz vardır. Yeniden kaza olan nahiyelerde dahi birçok kazaların su tesisatı ikmal edilmişken maalesef kazamızın su tesisatı henüz yapılmamıştır. İhale edildiğini işitmekteyiz. Alakadar olsaydınız şimdiye kadar ikmal edilmez miydi? Elektrik santralimizin haline gelince artık halk arasında alay mevzuu olmaktadır. Mevcut tesisat hesapsız kitapsız kurulduğundan ve aynı zamanda teknik bilgilerden mahrum idare edilmekte olduğundan bugün kasabanın ihtiyacına cevap verememektedir. Voltaj çok düşük olduğundan gece saat 21-22 ye kadar radyo dinlemekte kabil olamamaktadır. İkide bir arıza yapıyor. Yeni santral 3 senedir yapılıyor, yapılacak yapıldı gibi havadislerle halen yapılmamıştır. Belediyenin bu hususta yaptığı bazı teşebbüslerde akamete uğradığından bu gidişle yeni tesisatın herhalde 2-3 seneye kadar kurulamayacağı anlaşılmaktadır. Halen faaliyette bulunan santralında takatinin artırılması için yapılacak teşebbüslere yardımda bulunamaz mısınız? Mesela yeni bir dizel motor veya suyu çoğaltmak suretiyle bir dinamo ilavesi yapılacak olursa yeni hidroelektrik santrali yapılıncaya kadar halkın ihtiyacına cevap verebilir. Belediyemizin bütçe ve gelir kaynakları sizce malum vilayet bütçesinden belediyemize nakdi yardım yapamaz mısınız? İhalesi yapılan Hükümet Konağı'nın Pınarbaşı'nın ihtiyacına yeter büyüklükte olmadığını bir basın toplantısında söylemişsiniz. Binayı büyütmek için bir teşebbüsünüz var mıdır? İhale edilen bina bütün devlet dairelerini içine alamayacaktır. Alsa bile kazanın 10-20 sene ilerisini düşünmek icap etmez mi? Kaza merkezinde iki ilkokul vardır. Birisi 3, diğeri 5 sınıflı. Halen bu okullar ihtiyacı karşılayamamakta ve birçok çocuk okul vakti gelmesine rağmen vaktini sokakta geçirmektedir. Bu haliyle Pınarbaşı'na bir ilkokul yapılması zaruridir. Bunu yaparsanız Pınarbaşı'nda ilk cumhuriyet eserini yapmak şerefi de size ait olurdu. Kasabada bulunan 3 camide harap olmaya yüz tutmuştur. Köy işlerine gelince vatandaş 3 senedir hizmet alamamaktadır.

Muhterem Valimiz bu mektubumuzda Pınarbaşı'nın noksanlarını, dertlerini, davalarını izaha çalıştım. Eğer alaka gösterilir ise bunların kolayca halledileceğine inanıyorum. Hizmetlerinizi bekliyoruz. En derin saygılarımla. (Pınarbaşı Postası, 16 Ekim 1953, s.1-2).

Kayseri Valisi'ne yazılan bu mektupta Pınarbaşı ilçesinin o dönemdeki bütün ihtiyaçlarının ve beklentilerinin eleştirel bir dille sıralandığı görülür. Buna benzer bir yazı bir sonraki sayıda yine gündeme gelecektir. "Muhterem Okuyucularımıza" başlıklı yazıda gazetenin Mesul Müdürü Mahmut Çapanoğlu, Pınarbaşı ilçesinin CHP iktidarı kastedilerek eski iktidar zamanında ihmal edildiği ve aynı uygulamanın bu DP iktidarında da olmaması adına mücadele edildiği vurgulanmaktadır. (Pınarbaşı Postası, 30 Ekim 1953, s.1) Hemen Cumhuriyetin ilanından sonra çıkan baskısında Cumhuriyet Bayramının Cumhuriyetimizin 30. kuruluş yıldönümü etkinliklerinin ilçede bulunan dairelerin, okulların ve halkın iştirakiyle neşe içerisinde kutlandığı haberine yer verilmiştir (Pınarbaşı Postası, 30 Ekim 1953, s.1).

İl Olma İsteği ve 1954 Seçimleri

Gazetenin 17 Mart 1954 tarihli 9. sayısından itibaren en çok üstüne düştüğü konu Pınarbaşı'nın il olması gerekliliği üzerinedir. "Pınarbaşı Niçin Vilâyet Olmalıdır?" üst başlığıyla verilen haberde Kayseri'nin diğer bir ilçesi konumundaki Develi'nin il olması durumu söz konusu edilerek Kayseri milletvekillerinden Kamil Gündeş'in Develi ilçesinin il olacağını müjdelemesiyle aynı beklentinin Pınarbaşı ilçesinde de haklı olarak oluştuğu gündeme getirilmiştir. Pınarbaşı'nın Osmanlı idaresinde bir liva olduğu ve Cumhuriyetin idarî prensibine göre de vilayet olması gerekliliği vurgulanmaktadır. Fakat gözden kaçırılan nokta Cumhuriyet dönemindeki idari sınır değişikliklerine bağlı olarak Pınarbaşı nüfusunun Osmanlı dönemindekine nazaran azalmış olmasıdır. Pınarbaşı ilçe merkezi Cumhuriyet tarihi boyunca hiçbir zaman 20 bin'in üzerine çıkmamış dolayısıyla kent haline gelememiştir (Canpolat ve Hayli, 2017, s.191). "Pınarbaşı şimdiye kadar zayi edilen hakkını istiyor" denilerek Pınarbaşı halkının şimdiye kadar hakettiği il statüsünün verilmeyerek hak kaybına uğratıldığından bahsedilmektedir (Pınarbaşı Postası, 1 Nisan 1954 s.1). O zamana kadar büyük davalarımız başlığı altında yapılan haberlerde su, kanalizasyon, santral, hükümet konağı, kütüphane gibi istekler için harcanan bütün mesai 1954 seçimlerinin de yaklaşmasıyla birlikte olacak ki

Mart ayının ortalarından itibaren Pınarbaşı'nın il olmasına harcanmıştır. "Sıra bize Geldi" başlığı ile verilen haberde Malatya Vilayetine bağlı Adıyaman kazasının vilayet yapılacağından bahsedilmekte ve "darısa bize" denilerek sıranın Pınarbaşı'na geldiği konusunda kamuoyu yaratmaya çalışıldığı görülmektedir (Pınarbaşı Postası, 17 Mart 1954 s.1-2). Adıyaman'ın Malatya'dan ayrılarak il olma durumu henüz bir olasılık iken haber yaparak okuyucularına duyuran Pınarbaşı postası gazetesinin bu haberi 1954 yılı Aralık ayında gerçekleşmiştir. Adıyaman'ın Malatya'dan ayrılarak il olması söylentileri bile Pınarbaşı'nın il olma hevesini artırmış ve cesaretlendirmiş olsa da buradaki durumun CHP ile DP arasındaki çekişmeden kaynaklandığı gerçeği ve Pınarbaşı'nın böylesi bir avantajdan uzak olması durumu göz ardı edilmiştir. Zira Malatya İsmet İnönü'nün memleketi olması münasebetiyle CHP'nin kalesi olarak biliniyordu. 1954 seçimleri sonrasında DP'ye oy veremeyerek muhalif kalan birkaç ilden biri olan Kırşehir illikten ilçeliğe düşürülmüş, Nevşehir il yapılarak (Erdoğan ve Pişkin, 2020, s.578) Kırşehir buraya bağlanmış iken Malatya ilçeliğe düşürülemedi ancak kendisine bağlı bir ilçe konumunda olan Adıyaman il yapılarak Malatya adeta ikiye bölünmüştür. (Toker, 1966, s.37., Bölükbaşı, 2005, s.178-179., Gündüz, 2019, s.1232.) Gazetenin kış boyu ara verdikten sonra 1954 baharında 9. sayıyla yeniden çıkmaya başlamasıyla birlikte "En Büyük Davamız" başlıklı yazılar altında artık il olmak isteği bulunuyordu. (Pınarbaşı Postası, 15 Nisan 1954 s.1,4.) "*Pınarbaşı İl Olmalıdır. Çünkü: Coğrafi ve İktisadi zaruretler bunu icap ettiriyor. 30 yıl önce işlenen hatanın bir an evvel düzeltilmesi; Pınarbaşı'nın vilayet olması halkımızın en büyük arzu ve dileğidir. Hükümetimizin adil kararını bekliyoruz.*" denilerek Cumhuriyet Türkiye'sinin ilk idarî taksimatından memnun olunmadığı ve bu yanlışlığın bir an evvel düzeltilmesi isteğini Pınarbaşı'nın sesi olarak duyurmaya çalışmıştır. Bu isteğin yaklaşan 1954 yılı seçimlerinin hemen öncesinde gündeme gelmesi seçimlerdeki siyasi ve idari vaatlerden nasiplenmek istendiğine yorumlanabileceği gibi o yıllarda Adıyaman, Nevşehir gibi kazaların olmaları da bu isteği körüklemiştir denilebilir. 1954 genel seçimlerine de sü-tunlarında oldukça uzun yer veren gazetenin bu seçimlerde Kayseri'nin siyasi nabzını okurlarına yansıttığı da görülmektedir. Zira ilde DP'nin aday mücadelesinin çok çetin geçtiği anlaşılırken, CHP'nin sükûnet içerisinde olduğundan bahsedilmektedir. En şanslı adayın General İsmail Berkok olduğu ve Fahri Köşkeroglu'nun adaylığının da DP tabanında memnuniyet uyandır-

düğünden bahsetmektedir (Pınarbaşı Postası, 17 Mart 1954 s.1,4.). 1954 yılı Nisan ayında artık adaylar netleşmiş ve General İsmail Berkok DP Kayseri Milletvekili adayı olmuştur. İsmail Berkok'un Pınarbaşılı olması kazanın dertleri ve istekleriyle meşgul olacağı fikrini kuvvetlendirmekle birlikte buranın ahalisinde büyük heyecan uyandırmıştır. Pınarbaşı'nı ve vilayeti ilgilendiren meselelerle Ankara'da meşgul olacak olması kazada sevinçle karşılanıyordu. Seçimden sonra çıkan tek ve son sayı olan 12. sayıda "Tam Bir Olgunluk İçinde Yapılan Seçimde" başlığı altında seçimleri DP'nin büyük bir çoğunlukla kazandığı, CHP'nin muhalefette kaldığı ve hem kazananın hem de kaybedenin CHP'nin bu kadar az oy alacağını tahmin edemediğini yazmaktadır. Seçimlerin ülke adına hayırlı olması dileğini paylaşan gazete, seçim günü kazada hiçbir sandık başında problem olmadan seçimlerin yapıldığını ve Pınarbaşı ilçesinde 121 sandıkta 18.207 seçmenden 16.788'inin oy kullandığını belirtmektedir. İlçede oy kullanma oranının %92 olduğu bu seçimde; DP'nin adaylarının 10.573-10.817, CHP adaylarının 5.534-5.886 ve CMP adaylarının 127-547 oy aldıkları belirtilmektedir (Pınarbaşı Postası, 9 Mayıs 1954 s.1). İlçede seçimlerin sonucu açıklanıp DP'nin kazandığı anlaşılınca DP binası önünde toplanan bir kısım halkın tezahüratta bulunduğu ve davul zurna eşliğinde oyunlar oynadıkları, bu sırada bazı taşkınlıkların olduğu ve halkın bu taşkınlıkları hoş karşılamadığı belirtilmektedir. Hemşerileri ve yeniden milletvekili seçilen İsmail Berkok'un hasta olduğu ve kızıyla birlikte İngiltere'ye gittiğinden bahisle, seçim sırasında Sarız'da bulunan DP Milletvekili Hakkı Kurmel'in ise Pınarbaşı'na gelişi sırasında DP'lilerin kendisini törenle karşıladığı da gazete de yer almaktadır (Pınarbaşı Postası, 9 Mayıs 1954, s.1.). Son sayıda da il olma hevesinden vazgeçmediğini gördüğümüz gazetede "Pınarbaşı İl Olmalıdır" diye bir haberin yapıldığını görmekteyiz. Bu haberde de (X) işaretiyle bir dipnot verilmiş ve bu dipnotta Sıddık Sami Onar'ın İdare Hukuku adlı eserine atıfta bulunularak halkın bu kitaba bakması istenmiştir (Pınarbaşı Postası, 9 Mayıs 1954 s.1-2.). Gazete burada gerek Osmanlı Devleti gerekse Cumhuriyet idarelerinde hâkim olan idari prensiplere göre Pınarbaşı'nın vilayet olması gerekliliği üzerinde durmuştur.

Sonuç

Pınarbaşı Postası Gazetesi, her ne kadar yayın hayatı 12 sayıyla sınırlı kalmış ve sadece 1953 yılı ile 1954 yılının ilk yarısında çıkmış olsa da, yayımlandığı

dönem itibariyle Türkiye Cumhuriyeti'nin çok partili hayata geçtiği, demokrasinin yaşatılmaya çalışıldığı yıllara denk gelmesi açısından oldukça önemlidir. Pınarbaşı ilçesinin ilk yerel gazetesi olması da gazetenin değerini artırmaktadır. Gazetenin başyazarı ve aynı zamanda mesul müdürlüğünü yapan Mahmut Çapanoğlu'nun Pınarbaşı ile ilgili ideallerini gerçekleştirmeye çalışması açısından da oldukça önemlidir. Yayınlanan 12 sayıda Pınarbaşı'nın mümkün olduğunca sorunlarına değinildiği, Belediye'den, Kaymakamlıktan, Valilikten ve Ankara'dan beklentileri konusunda hiçbir çekinceye girmeden açıkça isteklerde bulunulduğunu görmekteyiz. Bu gazete de dönemin iktidarını elinde bulunduran Demokrat Partiye övgülerin yanında isteklerinin gerçekleşmemesi durumunda olağan eleştirilerde bulunulduğunu da görmekteyiz. Zira ilçedeki memurların uygunsuz hareketlerinin Demokrat Parti'ye mâlolacağını haber ederek DP'ye uyarılarda da bulunmuştur. Yeri geldiğinde iktidarın doğru işlerinden bahsederek bu işlerin devamının gelmesi gerektiğinden, yeri geldiğinde ise hükümetin yapmadığı ve bir türlü giderilemeyen ilçenin sorunlarından bahsedilmiştir. İlçenin bu sorunlarının giderilmemesi halinde ise açık mektuplar yazılarak yetkililerden bizzat bu konularla ilgilenilmesi istenmiştir. Daha da belirtilen ihtiyaçların giderilmemesi halinde bir sonraki seçimde halkın sandık başında bir kez daha düşünerek oyunu vereceği söylenerek adeta DP iktidarına ilçedeki seçim sonuçlarıyla ilgili gözdağı verilmiştir.

Gazetede sadece Pınarbaşı'nı ilgilendiren konular değil ulusal düzeyde haberlere de yer verilmiştir. Ülkenin 1954 seçimlerine hazırlandığı dönemde ülke genelinden haberlerin de verildiği göze çarpmaktadır. Özellikle komünist oldukları gerekçesiyle İstanbul'da yargılanan 167 kişinin yargılanmasını sütunlarına taşıyarak devamında komünistliğin ne olduğuna dair açıklamalar yapılması dikkate değer bir durumdur. Burada yazarın yorumlarına yer verilerek komünistliğin zararları anlatılmış ve halkın komünist düşüncenin karşısında bulunması gerekliliği okurlarla paylaşılmıştır.

Gazetenin yayın hayatı süresince iki önemli konu üzerinde oldukça fazla durduğu görülmektedir. Bunlardan ilki Pınarbaşı'nın adını da aldığı su kaynağının doğru kullanılarak evlere ulaştırılmasının gerekliliğidir. İkincisi ve son sayılarda oldukça baskın bir şekilde gündeme getirilen konu ise il olma isteğidir. O yıllarda Nevşehir ve Adıyaman'ın il yapılmasının gündeme gelmesi bile Pınarbaşı ahalisini vilayet olma konusunda oldukça heyecanlandır-

mıştır. Bu istek, gelinen sürece bakıldığında Pınarbaşı ilçesinin bir hayali olarak halen devam etmektedir. Gazetenin hemen seçim öncesinde yayın hayatına başlaması ve seçim sonrasında sadece bir sayı çıkması ve ardından bir daha yayınlanmaması, en azından “il olma isteği” yerine getirilmeyen bir ilçenin küskünlüğü ya da artık il olma konusunda beklentilerinin kalmaması olarak yorumlanabilir. Nevşehir’in 1954 Mayıs seçimlerinden birkaç ay sonra il olduğu hesaba katılacak olursa gazetenin il olma hususunda DP hükümetinden beklentilerinden erken vazgeçtiği düşünülebilir.

Gazetede ki ilanların oldukça fazla olması ve bu ilanlarda otel reklamlarının sayısının hatırı sayılır düzeyde olması 1953-1954 yıllarında Pınarbaşı’nda oldukça fazla sayıda otel olduğunu göstermektedir. Bu otel ihtiyacına da sebep olarak adeta Pınarbaşı’nın dışarıya açılan yüzü olan “at sergisi”nin payı büyüktür. Zira otellerde ahırlar bulunuyor olması ve bunun reklamlarda özellikle belirtiliyor olması çevre il, ilçe ve köylerden at ile gelindiğini bizlere hatırlatmaktadır.

Sosyal haberlerin içeriğine bakıldığında genellikle ilçenin sağlık alanında sıkıntılar yaşadığı ve yeri geldiğinde doğum gerçekleştirecek ebe sıkıntısı çektiğini ve bir eczanenin ilçeye henüz o yıllarda geldiğini öğrenmekteyiz. Bu bilgiler bizlere 1950’li yılların Anadolu’sunda halk sağlığı konusunda ne tür eksikliklerin olduğunu göstermektedir.

Gazetenin yayın hayatının kısa süre olması ilçe adına üzüntü verici bir hadise olmakla birlikte en azından Pınarbaşı ilçe gazeteciliğinin ilk örneği olması ve ilçe halkının sesini üst makamlara duyurabilme alanı bulması açısından oldukça önemlidir.

EXTENDED ABSTRACT

**Pınarbaşı during the Democrat Party Period
According to the Pınarbaşı Postası Newspaper**

*

Haşim Erdoğan

Neşehir Hacı Bektaş Veli University

Pınarbaşı district is the largest district within the borders of Kayseri province in terms of surface area. Known as Aziziye, as it was founded during the reign of Sultan Abdulaziz during the Ottoman Empire, the district was a district of Sivas. Pınarbaşı Post newspaper was published as the first local newspaper of Pınarbaşı district during the period when the Democrat Party was politically strong. Published 12 issues in total, the newspaper has been an important tool for the people of Pınarbaşı to announce their voices to higher authorities. The voice of the people of the district was tried to be announced to Pınarbaşı Municipality, District Governorship, Kayseri Governorship and sometimes the government of the period, namely Ankara. In this respect, this newspaper has played an important role in being a spokesperson for the needs and expectations of the people of Pınarbaşı. Mahmut Çapanoğlu, the managing director of the newspaper, saw himself as the representative of the people of Pınarbaşı in her articles and frequently carried her expectations from these authorities on behalf of the district to her columns.

In the first issue of the newspaper, articles were written in support of the Democrat Party, the ruler of the period. The newspaper, which started its publishing life approximately 10 months before the 1954 elections, included political news about the country in its columns as the 1954 elections approached. In the autumn of 1953, it commented on 167 people who were tried in Istanbul on the grounds that they were communists, as "left-handed with bad blood, red" and made comments as a party rather than just reporting the news. The needs of Pınarbaşı are clearly seen in the newspaper reports. According to a report in the newspaper; Pınarbaşı water, which gave its name to the town, is one of the blessings Allah bestowed on this town, complaining about not being able to benefit from this

water until now and it is said that this water will be used free of charge in the houses from now on. Some people of Pınarbaşı thought that water would be given to the houses with money while this service was provided. Thereupon, Pınarbaşı District Governor Hüsametdin Karakimseli said that such a thing was absolutely impossible and heralded the people of Pınarbaşı that water would be given free of charge to the houses.

Before the 1954 elections in Turkey emerged Based on the possibility that some of the provinces of Pınarbaşı district has also shown that intensive efforts on behalf of the province. The Democrat Party government was reminded that it has sufficient features in terms of historical, cultural and geographical location to become a province. The fact that Nevşehir and Adıyaman became provinces at that time encouraged Pınarbaşı newspaper to request provincial status from the Democrat Party. In the newspaper issues, it was emphasized that Pınarbaşı was a liva under the Ottoman administration and it should be a province according to the administrative principle of the Republic. The overlooked point in this regard is that the population of Pınarbaşı decreased compared to the Ottoman period due to the administrative border changes in the Republic period. Pınarbaşı district center has never exceeded twenty thousand throughout the history of the Republic, therefore it has not become a province. The newspaper, which did not continue its publication life after the 1954 elections, almost made Pınarbaşı's dream of becoming a province during the election process, and when this was not realized, its publishing life ended. At the time of its publication, it served as an intermediary in conveying the needs and expectations of Pınarbaşı district to the municipality, governorship and government. The newspaper gives an image that generally praises and supports the government's policies. The newspaper did not refrain from criticizing the same government in cases where its expectations were not met. Although the newspaper was a local newspaper that provided important information about the political, economic and social situation of Pınarbaşı district during the Democratic Party government, it also included national news in its columns.

It is seen that the newspaper focused on two important issues during its publication life. The first of these is the necessity of delivering the water source, which is named after Pınarbaşı, to the homes by using it correctly.

Secondly, the issue that has been brought to the agenda in a very dominant way in recent issues is the desire to be a province. In those years, the fact that Nevşehir and Adıyaman became provinces came to the agenda, which excited the people of Pınarbaşı to become a province. In those years, the fact that Nevşehir and Adıyaman became provinces came to the agenda, which excited the people of Pınarbaşı to become a province. This request still continues as a dream of Pınarbaşı district when the process has been reached. The newspaper starting its publication life just before the election and publishing only one issue after the election and then not being published again can be interpreted as the resentment of a district whose "desire to become a province" has not been fulfilled, or that it no longer has any expectations for becoming a province.

The high number of advertisements in the newspaper and the high number of hotel advertisements in these advertisements show that there were quite a number of hotels in Pınarbaşı in 1953-1954. The "horse exhibition", which is the face of Pınarbaşı that opens to the outside, has a big share in the need for a hotel. The horse exhibitions were almost like a festival with those who came to Pınarbaşı from many cities to watch and buy the horses known as Uzunyayla horse and known for their solid structures. The fact that there are stables in the hotels and the fact that this is especially stated in the advertisement advertisements reminds us that you come from the surrounding provinces, districts and villages by horse. When we look at the content of social news, we generally learn that the district has problems in the field of health and that a pharmacy has only come to the district in those years. Although the publication life of the newspaper is short is a distressing event for the district, it is very important at least because it is the first example of Pınarbaşı district journalism and that the people of the district find a space to make their voices heard to the higher authorities. In this study, Pınarbaşı district during the Democratic Party period will be examined in the light of the news published in Pınarbaşı Postası newspaper, which is trying to announce this request of a district that wants to become a province to the government.

Kaynakça / References

- 167 Komünist Suçlusunun Muhakemeleri Yapılıyor. (1953,30 Ekim). *Pınarbaşı Postası*, 1-2.
- 27 Eylül Pazar Günü Pınarbaşı D.P. Kongresi Yapıldı. (1953,3 Ekim). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Akay T. (2019). Kuruluşundan Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar Aziziye Kazası (Pınarbaşı) ve çevresinde at yetiştiriciliği. *Kafdağı*, 4 (2), 149-159.
- Albayrak M. (2004). *Türk Siyasi Tarihinde Demokrat Parti (1946-1960)*. Ankara: Phoenix.
- Başkanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), Fon Kodu: 230.0.0.0 , Dosya no: M107, Yer No: 149.57..6.
- Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Sadaret Umum Vilayat Evrakı (A.MKT. UM), Dosya no: 491, Gömlek no: 43, Tarih: 15 / M / 1278 (23 Temmuz 1861).
- Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Şura-yı Devlet (ŞD.), Dosya no: 1340, Gömlek no: 26, Tarih: 16 / B / 1321 (8 Ekim 1903).
- Bir Teklifim Var. (1953,1 Ağustos). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Bölükbaşı D. (2005). *Türk Siyasetinde Anadolu fırtınası Osman Bölükbaşı*. İstanbul: Doğan Kitap.
- Bozkurt M. (2016). *Pınarbaşı (Aziziye)*. Kayseri: Pınarbaşı Belediyesi Kültür Yayınları.
- Canpolat F.A. ve Hayli S. (2017). Pınarbaşı İlçesinde (Kayseri) nüfusun gelişimi. *ZfWT*, 9 (2), 183-200.
- Cumhuriyet Bayramı Neşe İçinde Kutlandı. (1953,30 Ekim). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- D.P. Kongreleri Başladı. (1953,16 Eylül). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Davalarımız: Sağlık Bakımından Su. (1953,16 Eylül). *Pınarbaşı Postası*, 1,3.
- Eczahaneye Kavuşuyoruz. (1953,1 Ağustos). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- En Büyük Davamız Pınarbaşı İl Olmalıdır Çünkü: (1954,15 Nisan). *Pınarbaşı Postası*, 1,4.
- Erdoğan H. (2015). Arşiv belgelerine göre Kafkasya'dan Aziziye'ye (Pınarbaşı) Göç eden muhacirler ve yerli halk ile ilişkileri. *Cappadocia Journal Of History And Social Sciences*, 5, 109-118.
- Erdoğan H, ve Pişkin Ç. (2020). Demokrat Parti dönemi iktidar-muhalefet çekişmesinin bir ürünü: Nevşehir'in İl, Kırşehir'in İlçe olması. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 577-590.
- Gayret Bekliyoruz. (1953,1 Ağustos). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Gündüz M. (2019). Adıyaman Kazasının vilayet olması ve bu süreçte yaşanan gelişmeler. *İdealkent Dergisi*, 10 (28), 1230-1254.
- İktidarın Zaferi. (1953,15 Temmuz). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- İnan S. (2014). Demokrat Parti dönemi (1950-1960) siyasi kültür. *Muhafazakâr Düşünce*, 11 (41-42), 247-258.
- İnsan Sağlığına Uymayan Sebepler. (1954,9 Mayıs). *Pınarbaşı Postası*, 1.

- Kayseri Valisine Açık Mektup. (1953,16 Ekim). *Pınarbaşı Postası*, 1-2.
- Kazamızda Seçimler Nasıl Oldu? (1954,9 Mayıs). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Koreden Bir Gazimiz Geldi. (1953,3 Ekim). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Melikgazi Türbesi ve Kalesi Harap Oluyor. (1953,17 Ağustos). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Millet Partisi Kapatıldı. (1953,5 Temmuz). *Pınarbaşı Postası*, 2.
- Muhterem Okuyucularımıza. (1953,30 Ekim). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Particilik Hayatı. (1954,17 Mart). *Pınarbaşı Postası*, 1,4.
- Pınarbaşı Vilayet Olmalıdır. (1954,1 Nisan). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Pınarbaşı Vilayet Olmalıdır. (1954,9 Mayıs). *Pınarbaşı Postası*, 1-2.
- Pulsuz İstida Valilik Makamına. (1953,16 Eylül). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Sağlık Bakımından Su. (1953,17 Ağustos). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Sayın Valimize: Kütüphanemizin Hali Ne Olacak? (1953,3 Ekim). *Pınarbaşı Postası*, 1.
- Sıra Bize Geldi. (1954,17 Mart). *Pınarbaşı Postası*, 1-2.
- Toker M. (1966). *Demokrasimizin İsmet Paşa'lı yılları (1944-1973) DP yokuş aşığı (1954-1957)*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Valimiz Kazamıza Geldi. (1953,1 Ağustos). *Pınarbaşı Postası*, 1.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Erdoğan, H. (2021). Pınarbaşı postası gazetesine göre Demokrat Parti döneminde Pınarbaşı. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(34), 1436-1454. DOI: 10.26466/opus.866052